

149. sz. Egyezmény

a betegápoló személyzet foglalkoztatásáról, munka- és életkörülményeiről

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

Amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1977. június 1-jén hatvanharmadik ülészakára ült össze,

Felismerve a betegápoló személyzet és az egészségügy területén dolgozó más munkavállalók által a lakosság egészségügyi állapotának és jólétének védelmében és javításában betöltött fontos szerepét, és

Felismerve, hogy a közszférának, mint a betegápoló személyzet munkáltatójának aktív szerepet kellene betöltenie a betegápoló személyzet foglalkoztatási és munkakörülményeinek javításában, és

Figyelembe véve, hogy a betegápoló személyzet jelenlegi helyzete számos országban, ahol hiány mutatkozik képzett munkavállalókból, és ahol a foglalkoztatott személyzetet nem mindig a leghatékonyabb módon foglalkoztatják, akadályozza a hatékony egészségügyi szolgáltatások fejlődését, és

Felidézve azt, hogy a betegápoló személyzetre számos nemzetközi munkaügyi Egyezmény és Ajánlás vonatkozik, amelyek a foglalkoztatási és munkakörülmények tekintetében általános normákat fogalmazzak meg, mint például a diszkriminációról, az egyesülési szabadságról és a kollektív tárgyalásokhoz való jogról, az önkéntes békeltetésről és választott bíróságról, a munkaidőről, a fizetett szabadságról és tanulmányi szabadságról, a szociális biztonságról és a szociális létesítményekről, az anyasági védelemről és a munkavállalók egészségének védelméről szóló eszközök, és

Tekintetbe véve, hogy a betegápolás speciális körülményei kívánatosá teszik a fent említett általános normák kiegészítését a betegápoló személyzettel összefüggő speciális normákkal, amelyek célja, hogy lehetővé tegye a betegápoló személyzet számára az egészségügy területén játszott szerepének megfelelő és elfogadható státuszt, és

Figyelembe véve, hogy a következő normák az Egészségügyi Világszervezettel együttműködésben kerültek kialakításra, és ezzel a szervezettel folyamatos együttműködés zajlik a jövőben ezen normák előmozdítása és alkalmazásuk biztosítása érdekében, és

Miután úgy határozott, hogy különböző javaslatokat fogad el a betegápoló személyzet foglalkoztatására, munka- és életkörülményeire vonatkozóan, amely kérdés az ülészak napirendjének hatodik pontjaként szerepelt, és

Miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat egy nemzetközi Egyezmény formájában adja közre,

a mai napon, 1977. június 21-én, elfogadja az alábbi Egyezményt, amely a "Betegápoló személyzetről szóló 1977. évi Egyezmény" néven idézhető:

1. A jelen Egyezmény szempontjából a „betegápoló személyzet” kifejezés a betegápolással és gondozói szolgáltatások nyújtásával foglalkozó személyek minden kategóriájára kiterjed.

2. A jelen Egyezmény a betegápoló személyzet minden tagjára vonatkozik, függetlenül munkavégzése helyétől.

3. Az illetékes hatóság az érintett munkáltatók és munkavállalók szervezeteivel való konzultáció után, amennyiben ilyen szervezetek léteznek, speciális szabályokat fogadhat el az önkéntes betegápoló és gondozó személyzetre vonatkozóan; ezek a szabályok nem térhetnek el a jelen Egyezmény 2. cikke 2. (a) bekezdésében, a 3. cikkben, 4. cikkben és 7. cikkben foglalt rendelkezésektől.

2. cikk

1. A jelen Egyezményt ratifikáló minden tagállam olyan politikát alkalmaz a betegápolói szolgálatok és a betegápoló személyzet vonatkozásában, amelynek célja, hogy egy általános egészségügyi program keretén belül, ahol ilyen program létezik, és az egészségügy egésze rendelkezésre álló erőforrások segítségével, a lakosság lehető legjobb egészségi állapotának elérése céljából szükséges minőségű és mennyiségű beteggondozási tevékenységet biztosítson.

2. Különösképpen, megteszi a szükséges intézkedéseket, hogy a betegápoló személyzet számára

(a) a feladataik ellátásához szükséges oktatást és képzést biztosítsa; és

(b) olyan foglalkoztatást és megfelelő munkakörülményeket biztosítson, ideértve a szakmai karrierlehetőségeket és bérezést,

amelyek valószínűleg vonzóvá teszik ezt a hivatást, és segítenek megtartani a hivatás területén dolgozókat.

3. A jelen cikk 1. bekezdésében említett politikát az érintett munkáltatók és munkavállalók szervezeteivel történt konzultáció keretében kell kialakítani, amennyiben ilyen szervezetek léteznek.

4. Ezt a politikát össze kell hangolni az egészséggondozás és az egészségügy más területén dolgozó munkavállalókra vonatkozó politikákkal, az érintett munkáltatói és munkavállalói szervezetekkel történő konzultáció után.

3. cikk

1. A betegápoló személyzet oktatásával és képzésével kapcsolatos alapvető követelményeket és az ilyen oktatás és képzés felügyeletének módját nemzeti törvényekben vagy rendelkezésekben kell szabályoznia az illetékes hatóságnak vagy azoknak a kompetens szakmai testületeknek, amelyeket az ilyen törvények vagy rendelkezések erre felhatalmaznak.

2. Az egészségügyi oktatást és képzést össze kell hangolni az egészségügy más területén dolgozók oktatásával és képzésével.

4. cikk

A betegápolói tevékenység folytatásával kapcsolatos követelményeket nemzeti törvényeknek vagy rendelkezéseknek kell meghatározniuk, és ennek a tevékenységnek a folytatását azokra a személyekre kell korlátozni, akik megfelelnek ezeknek a követelményeknek.

5. cikk

1. Intézkedéseket kell tenni annak elősegítésére, hogy a betegápoló személyzet részt vegyen a betegápolási szolgáltatások tervezésében, és a rájuk vonatkozó törvények megalkotásával kapcsolatos konzultációban, a nemzeti feltételeknek megfelelő módon.

2. A foglalkoztatási és munkakörülmények meghatározását lehetőség szerint az érintett munkáltatói és munkavállalói szervezetekkel történő tárgyalások során kell kialakítani.

3. A foglalkoztatás feltételeinek és körülményeinek meghatározásával kapcsolatban felmerülő vitás kérdések rendezését a felek közötti tárgyalásos úton, vagy olyan független és semleges eljárás segítségével kell megoldani, amely élvezi az érintett felek bizalmát, mint például a közvetítés, békéltetés és választott bírói eljárás.

6. cikk

A betegápoló személyzetnek az alábbi területeken legalább olyan feltételeket kell biztosítani, mint az érintett országban dolgozó más munkavállalóknak:

- (a) munkaidő, ideértve a túlóra szabályozását és díjazását, a megszokottól eltérő munkaidőt és a többműszakos munkavégzést;
- (b) heti pihenőidő;
- (c) éves fizetett szabadság;
- (d) tanulmányi szabadság;
- (e) szülési szabadság;
- (f) betegszabadság;
- (g) szociális biztonság.

7. cikk

Minden tagállam, amennyiben szükséges, törekszik arra, hogy a foglalkozás, egészségügy és biztonság területén meglévő törvényeit és rendelkezéseit javítsa azáltal, hogy azokat a betegápolói munka speciális természetéhez és ahhoz a környezethez igazítja, amelyben ez a tevékenység folyik.

8. cikk

A jelen Egyezmény rendelkezéseit, amennyiben kollektív szerződések, munkaügyi szabályok, választott bírói döntések, bírósági döntések vagy bármely más, az egyes országok sajátos körülményeinek megfelelő és az ottani gyakorlattal összhangban álló úton és módon nem jutottak érvényre, nemzeti törvények vagy rendelkezések útján kell hatályba léptetni.

9. cikk

A jelen Egyezmény hivatalos ratifikációit a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni nyilvántartásba vétel céljából.

10. cikk

1. A jelen Egyezmény a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai közül csak azokra nézve kötelező, amelyeknek ratifikációit a főigazgató nyilvántartásba vette.

2. A jelen Egyezmény azon időponttól számított tizenkét hónap múlva lép hatályba, amikor két tagállam ratifikációját a főigazgató nyilvántartásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden további tagállamra nézve tizenkét hónappal azután lép hatályba, hogy a tagállam részéről történt ratifikációt nyilvántartásba vették.

11. cikk

1. A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvántartásba vétel céljából közölt nyilatkozat útján mondhatja fel az Egyezményt első hatálybalépésének időpontjától számított tíz év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvántartásba vételét követő egy év elteltével válik hatályossá.

2. Az a tagállam, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, és amely az előző bekezdésben említett tízéves időszak lejárta utáni egy éven belül nem él a jelen cikkben biztosított felmondási jogával, újabb tízéves időszakra kötelezettségben marad. Ezt követően minden tíz év elteltével mondhatja fel a jelen Egyezményt a jelen cikkben előírt feltételek szerint.

12. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet valamennyi tagállamát köteles értesíteni a Szervezet tagállamai által vele közölt valamennyi ratifikáció, illetve felmondás nyilvántartásba vételéről.

2. A főigazgató a második ratifikáció nyilvántartásba vételéről küldött értesítésével egyidejűleg felhívja a Szervezet tagállamainak a figyelmét az Egyezmény hatálybalépésének időpontjára is.

13. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója az előző cikkek rendelkezéseivel összhangban nyilvántartásba vett ratifikációkat és felmondásokat az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 102. cikke értelmében valamennyi részletükben megküldi az Egyesült Nemzetek főtitkárnak nyilvántartásba vétel céljából.

14. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az általa szükségesnek ítélt időpontokban jelentést terjeszt az Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről, és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes módosításának kérdését.

15. cikk

1. Ha a Konferencia a jelen Egyezményt részben vagy egészében módosító új Egyezményt fogad el, akkor az új Egyezmény eltérő rendelkezése hiányában

- (b) az új módosító Egyezmény valamely tagállam által történő ratifikálása, tekintet nélkül a fenti 11. cikk rendelkezéseire, *ipso jure* magában foglalja a jelen Egyezmény azonnali felmondását, amennyiben és amikor az új módosító Egyezmény hatályba lép;
- (c) az új módosító Egyezmény hatályba lépésének napján lezárul a jelen Egyezmény ratifikálásának lehetősége a tagállamok előtt.

2. A jelen Egyezmény jelenlegi formájában és tartalmával mindenképpen érvényben marad mindazon tagállamokra nézve, amelyek a jelen Egyezményt ratifikálták, de a módosító Egyezményt nem.

16. cikk

A jelen Egyezmény szövegének angol és francia változata egyaránt hiteles.